A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2010. április 22. *

A C-423/07. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2007. szeptember 13-án

az **Európai Bizottság** (képviselik: D. Kukovec, M. Konstantinidis és S. Pardo Quintillán, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: M. Canal Fontcuberta abogada, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Spanyol Királyság** (képviseli: F. Díez Moreno, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts, a harmadik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, R. Silva de Lapuerta, Juhász E. (előadó), J. Malenovský és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. szeptember 9-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2009. október 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetlevelével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri, hogy a Spanyol Királyság – mivel az A-6-os autópályát Segoviával és Ávilával összekötő szakaszok megépítésével, karbantartásával és üzemeltetésével, valamint ugyanezen autópálya Villalba és Adanero közötti szakaszának 2018-tól történő karbantartásával és üzemeltetésével kapcsolatos állami koncesszió odaítélésére vonatkozó hirdetményben és az odaítélési eljárás különös feltételeit tartalmazó ajánlati dokumentációban a koncessziós szerződés tárgyát képező építési beruházások között nem szerepeltetett bizonyos munkákat, köztük az A-6-os autópálya ingyenes szakaszára vonatkozó munkákat, amelyek odaítélésére az említett koncesszió odaítélése során később mégis sor

került – nem teljesítette az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/37/EGK tanácsi irányelv (HL L 199., 54. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 163. o.) 3. cikke, és következésképpen ugyanezen irányelv 11. cikkének (3), (6), (7), (11) és (12) bekezdése alapján fennálló kötelezettségeit, továbbá megsértette az EK-Szerződés alapelveit, többek között az egyenlő bánásmód elvét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét.

A közösségi szabályozás

2 A 93/37 irányelv ötödik preambulumbekezdése akként rendelkezik, hogy „[…] a koncessziós szerződéseknek az építési beruházásra irányuló közbeszerzés terén növekvő jelentőségét és sajátos jellegét szem előtt tartva, ebben az irányelvben a közzétételre vonatkozó szabályokról is rendelkezni kell”.

3 Ezen irányelv 1. cikkének c) pontja szerint:

„»építmény«: az építési vagy mélyépítési munkák összességének eredménye, amelynek önmagában gazdasági vagy műszaki rendeltetése van.”

4 Az ugyanezen irányelv 1. cikkének d) pontjában foglalt meghatározás szerint:

„»építési beruházásra irányuló koncessziós szerződés«: az [építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésre vonatkozó] a) pontban szereplővel azonos típusú szerződés, kivéve, hogy az elvégzendő építési beruházásért járó ellenszolgáltatás vagy kizárólag az építmény hasznosítási joga, vagy ez a jog pénzbeni [helyesen: pénzbeli] ellenszolgáltatással kiegészülve.”

5 A 93/37 irányelv 3. cikke így rendelkezik:

„(1) Amennyiben az ajánlatkérő építési beruházásra irányuló koncessziós szerződést köt, az ilyen szerződésre a 11. cikk (3), (6), (7) és (9)–(13) bekezdésében, valamint a 15. cikkben foglalt közzétételi szabályokat kell alkalmazni, ha a szerződés értéke legalább 5 000 000 ECU.

[…]

(4) A tagállamok megteszik a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy a koncesszió azon jogosultja, amely nem ajánlatkérő, alkalmazza a 11. cikk (4), (6), (7) és (9)–(13) bekezdésében, valamint a 16. cikkben felsorolt közzétételi szabályokat a harmadik feleknek odaítélt olyan szerződései esetében, amelyek értéke legalább 5 000 000 ECU. […]

[…]”

6 A 93/37 irányelv „Közös közzétételi szabályok” című III. részén belül a 11. cikk így rendelkezik:

„(1) Az ajánlatkérő előzetes hirdetményben ismerteti azoknak az általa odaítélni kívánt, építési beruházásra irányuló szerződéseknek a lényeges jellemzőit, amelyeknek becsült értéke a 6. cikk (1) bekezdésében említett értékhatárokkal megegyező vagy azokat meghaladó.

[…]

(3) Az az ajánlatkérő, amely egy építési beruházásra irányuló koncessziós szerződést kíván odaítélni, ezt a szándékát hirdetményben közli.

[…]

(6) Az (1)–(5) bekezdésben említett hirdetményeket a IV., V. és VI. mellékletben foglalt minták szerint kell elkészíteni úgy, hogy azok tartalmazzák az említett mellékletekben kért adatokat.

[…]

(7) Az ajánlatkérő az (1)–(5) bekezdésben említett hirdetményeket a lehető leggyorsabban és a legmegfelelőbb módon küldi meg az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványai Hivatalának. […]

[…]

(9) A (2), a (3) és a (4) bekezdésben említett hirdetményeket az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* […] teljes terjedelemben közzé kell tenni. […]

(10) Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványai Hivatala a hirdetményeket feladásuk után legkésőbb 12 nappal közzéteszi. A 14. cikkben említett gyorsított eljárás esetében ez az időszak öt napra csökken.

(11) A hirdetményt nem lehet az ajánlatkérő székhelye szerinti ország hivatalos közlönyében vagy sajtójában az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványai Hivatala részére történő feladása előtt közzétenni, a feladás időpontját pedig a hirdetményben közölni kell. A közzétett hirdetmény nem tartalmazhat más adatokat, mint amelyek az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* megjelentek.

(12) Az ajánlatkérőnek igazolnia kell a feladás időpontját.

[…]"

7 A 93/37 irányelv 11. cikkének (6) bekezdésében hivatkozott mellékletek tartalmazzák azokat a szerződési hirdetménymintákat, amelyeket az ajánlatkérőnek közzé kell tennie az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*. Az említett irányelv IV. melléklete az építési beruházásra irányuló közbeszerzésekre, az V. melléklet pedig az építési beruházásra irányuló koncessziókra vonatkozik, míg a VI. melléklet arra az esetre irányadó

hirdetménymintát tartalmaz, ha a koncessziós jogosult a részére odaítélt, építési beruházásra irányuló szerződések teljesítését harmadik félnek kívánja odaítélni.

8 Ezen irányelv 15. cikke így rendelkezik:

„Az az ajánlatkérő, amely építési beruházásra irányuló koncessziós szerződést kíván odaítélni, meghatározza a koncesszióra történő jelentkezések kézhezvételének határidejét, amely a hirdetmény feladásának napjától számított legalább 52 nap.”

9 Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) „A koncessziós jogosult megbízása kiegészítő munkák elvégzésével” című 61. cikke így rendelkezik:

„Ez az irányelv nem alkalmazható a legelőször elbírált koncessziós projektben vagy az elsőként megkötött szerződésben nem szereplő, de előre nem látható körülmények miatt a szerződésben szereplő építmény kivitelezéséhez szükségessé vált kiegészítő munkák esetében, amelyek elvégzésével az ajánlatkérő szerv a koncessziós jogosultat bízza meg, feltéve, hogy a megbízást az ilyen építményt kivitelező gazdasági szereplő kapja:

– amennyiben az ilyen kiegészítő munkák műszaki vagy gazdasági szempontból nem választhatók külön a fő szerződéstől anélkül, hogy az ne okozna jelentős nehézségeket az ajánlatkérő szerv számára, vagy

– amennyiben az ilyen kiegészítő munkák, bár az eredeti szerződés teljesítésétől különválaszthatók, feltétlenül szükségesek a teljesítés befejezéséhez.

A kiegészítő munkák elvégzése céljából odaítélt szerződések egybeszámított értéke azonban nem haladhatja meg az eredeti építési koncessziós szerződés értékének 50%-át."

10 A koncessziók közösségi jogi megítéléséről szóló bizottsági értelmező közlemény (HL 2000. C 121., 2. o.) az „Egyenlő bánásmód" című 3.1.1. pontjában így rendelkezik:

„[…]

[A]mennyiben a koncesszióba adó bizonyos esetekben műszakilag nem tudja kellően pontosan meghatározni a szükségleteit, olyan alternatív ajánlatokat kell kérnie, amelyek az általános kifejezésekkel körülírt problémára különböző megoldásokat nyújthatnak. Ezekben az esetekben ugyanakkor az ajánlati dokumentációnak a tiszta és hatékony verseny biztosítása érdekében mindig hátrányos megkülönböztetéstől mentesen és objektíven tartalmaznia kell a jelentkezőkkel szembeni elvárásokat, különösen pedig azokat a megközelítési módokat, amelyeket a jelentkezőknek az ajánlataik elkészítése során alkalmazniuk kell. […]"

A nemzeti szabályozás

11 Az autópályák koncessziós szerződések keretében történő építéséről, karbantartásáról és üzemeltetéséről szóló, 1972. május 10-i 8. sz. törvény 1996 óta hatályos változata (a továbbiakban: az autópályákról szóló törvény) 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdése így rendelkezik:

„[…] a koncessziós társaság tevékenységi körébe tartoznak […] a közúti infrastruktúrával kapcsolatos, a közbeszerzési szerződésben nem említett, viszont a szerződésre hatással lévő, az autópálya hatásövezetében elvégzendő, illetve a forgalom szervezéséhez szükséges azon építési munkák, amelyeknek tervezése és kivitelezése, vagy pedig egyedül a kivitelezése ellenszolgáltatásként a koncessziós jogosultra hárul […]”

12 Az 1999. április 16-i 597. sz. királyi rendelet az autópályák hatásövezetének kiterjedését 20 kilométerben állapította meg.

A vitatott művelet

13 Az A-6-os autópálya Madrid és La Coruña városokat köti össze, a Spanyolország középső részét az ország északi és északnyugati részével egyesítő fő tengelyt képezi. Nem vitatott, hogy az ország egyik legfontosabb és legforgalmasabb közúti útvonaláról van szó. Ezen autópályának a Madrid és Villalba városok közötti szakasza ingyenes, hozzávetőleg 40 kilométer hosszú, és gyakorlatilag városi övezeten halad át. A Villalba és Adanero városok közötti szakasz díjköteles, hossza hozzávetőleg 70 kilométer (a továbbiakban: az A-6-os autópálya díjköteles szakasza). Nem vitatott, hogy

az autópálya e két szakaszán már régóta nagyon jelentős volt a forgalom, a torlódásokból pedig komoly problémák adódtak.

14 Az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát 1968 óta koncesszió formájában üzemelteti az Ibérica de Autopistas SA társaság (a továbbiakban: Iberpistas). E koncessziót 2018. január 29-ig ítélték oda.

15 A spanyol középítésügyi minisztérium 1997. május 26-i rendeletével kinyilvánította azon szándékát, hogy a spanyol kormány által 1997 februárjában jóváhagyott „autópályatervbe" felveszi a Segovia és Ávila városát az A-6-os autópályával összekötő autópályák megépítését, mivel „figyelembe véve a jelenleg fennálló jelentős közlekedési terhelést, amely a forgalom torlódását eredményezi […], az e városoknak a jelenlegi A-6-os autópályával történő összekötését lehetővé tevő autópályák megépítése e városok fejlődése szempontjából kiemelt közérdeknek minősül".

16 A középítésügyi minisztérium – koncesszióba adó hatóságként eljárva – az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* (HL S 115., 1999. június 16.) közzétett hirdetménnyel (a továbbiakban: első hirdetmény) és az 1999. június 4-i rendeletben jóváhagyott ajánlati dokumentációval (BOE 136. sz., a továbbiakban: első ajánlati dokumentáció) építési beruházásra irányuló koncesszió odaítélése iránti eljárást indított. Az első hirdetmény (2) bekezdése, valamint az első ajánlati dokumentáció 2. pontjának (4) bekezdése – amelyeknek ugyanaz volt a tartalma – a koncesszióra tekintettel meghatározta az ajánlati felhívás tárgyát.

17 E tárgy a következő munkákra vonatkozott:

– az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Ávila és Segovia városával összekötő útvonalak megépítése, karbantartása és üzemeltetése,

– az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának 2018. január 30-ától történő karbantartása és üzemeltetése, amely az e szakaszon áthaladó járművek átlagos száma alapján meghatározandó ideig történik;

– az A-6-os autópálya díjköteles szakasza mellett elhelyezkedő települést, Guadarrama városát elkerülő útvonal megépítése, valamint

– az A-6-os autópálya ingyenes szakasza egy részének, vagyis a Madrid és Villalba közötti szakasznak a kibővítése. Az A-6-os autópálya teherbírásának e szakaszon történő növelése érdekében irányonként egy-egy negyedik forgalmi sáv megépítéséről volt szó.

18 A koncesszióba adó hatóság az 1997. július 7-i rendelettel (BOE 163. sz., 1999. július 9.) újabb ajánlati dokumentációt tett közzé (a továbbiakban: második ajánlati dokumentáció). E hatóság az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* (HL S 137., 1999. július 17.) újabb hirdetményt tett közzé (a továbbiakban: második hirdetmény). A második rendelet preambuluma kimondta, hogy „az [első] ajánlati dokumentációt műszaki okokból módosítani kell az ajánlati felhívás tárgyának újbóli meghatározása, valamint a koncesszió időtartamát illetően bizonyos módosítások átvezetése érdekében".

19 A második hirdetmény (2) bekezdése és a második ajánlati dokumentáció 2. pontja a következőképpen határozta meg a koncesszió tárgyát:

„1. Az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Segoviával összekötő útvonal megépítése, karbantartása és üzemeltetése, […]

2. Az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Ávilával összekötő útvonal megépítése, karbantartása és üzemeltetése. […]

3. Az A-6-os autópálya díjköteles szakasza Villalba és Adanero közötti részének karbantartása és üzemeltetése. […]"

20 A fentiekből kiderül, hogy a második hirdetmény és a második ajánlati dokumentáció nem említették a koncesszió tárgyaként a Guadarramát elkerülő útvonal megépítését, sem pedig az A-6-os autópálya ingyenes szakasza egy részének kibővítését.

21 A második ajánlati dokumentáció 3. pontja az „adminisztratív feltételekre" utalt.

22 A második ajánlati dokumentáció 5. pontjának (13) és (16) bekezdése – amelyeknek szövege az első ajánlati dokumentációban ugyanez volt – így rendelkezett:

„(13) Az ajánlattevőknek az ajánlataikban kifejezetten meg kell jelölniük azokat az intézkedéseket, amelyeket a koncesszió által a globális úthálózatra, a régió idegenforgalmi vonzerejére és a történelmi vagy művészeti emlékek értékére, valamint a táj és a természet védelmére és megóvására gyakorolt hatások vonatkozásában javasolnak tenni, az e területekre irányadó szabályok tiszteletben tartásának sérelme nélkül.

[…]

(16) Az ajánlattevők bemutatják a hatóságoknak azokat az intézkedéseket, amelyeket a koncesszió tárgyát képező szakaszok megépítésével érintett övezetben a helyközi forgalom megfelelő kezelése érdekében szándékoznak tenni, és ezek közül megjelölik azokat, amelyek végrehajtását a saját költségükre vállalják. A szerződés odaítélése során e megfontolások kreativitása és megvalósíthatósága kedvező elbírálás alá esik, figyelembe véve azon övezetek nagymértékű közlekedési túltelítettségét, amelyeknek forgalmára a szerződés tárgyát képező útvonalak hatással lesznek."

23 A második ajánlati dokumentáció 10. pontja – amely megegyezett az első ajánlati dokumentációban szereplő ponttal – felsorolta a szerződés odaítélése során figyelembe veendő szempontokat. E szempontok között szerepelt:

– a benyújtott ajánlat megvalósíthatósága és az alkalmazott eszközök nagysága (III. pont),

– a forgalom és a környezet kezelése érdekében javasolt intézkedések (V. pont).

24 Az V.i. pontban említett alszempont a következőt tartalmazta:

„[a] helyközi forgalom kezelése érdekében javasolt intézkedésekre – ideértve azokat is, amelyek változó díj bevezetésére vonatkoznak a koncesszió tárgyát képező szakaszok megépítésével érintett övezetekben – a kreativitásukért, megvalósíthatóságukért és hatékonyságukért 75 pontot lehet adni."

25 A második ajánlati dokumentáció 29. pontjában az szerepelt, hogy az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Ávilával és Segoviával összekötő útvonalat illetően a koncessziós jogosultnak gondoskodnia kell arról, hogy az autópálya egyetlen pontján sem lépjék túl a forgalom sűrűségének műszakilag meghatározott bizonyos szintjét, továbbá a jogosult köteles a saját költségére elvégezni az ehhez szükséges bővítéseket.

26 Végül a második ajánlati dokumentáció 33. pontja akként rendelkezett, hogy a szerződés időtartama nem lehet 37 évnél több, sem pedig 22 évnél kevesebb, valamint hogy a szerződés években számított pontos időtartamát az egyes különböző szakaszokon mért forgalom tényleges alakulását figyelembe véve kell meghatározni, amelyet a szerződés teljesítésének kezdete után 20 évvel kell felmérni.

27 A koncesszióba adó hatóság az 1999. november 5-i 1724/1999. sz. királyi rendelet értelmében az Iberpistasnak ítélte oda a koncessziós szerződést. E királyi rendelet 5. cikke ugyanakkor további munkák elvégzését írta elő azokhoz képest, amelyek a második hirdetményben és a második ajánlati dokumentációban szerepeltek. Így az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Ávilával és Segoviával összekötő útvonalak megépítésén, valamint az A-6-os autópálya díjköteles szakasza Villalba és Adanero közötti részének karbantartásán és üzemeltetésén kívül a következő munkákról rendelkezett:

– irányonként egy-egy harmadik forgalmi sáv megépítése az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának Villalba és a Valle de los Caídos csomópont közötti részén (a továbbiakban: A építmény),

– harmadik, változtatható irányú forgalmi sáv megépítése az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának a Valle de los Caídos csomópont és San Rafael város közötti részén, új alagút megépítésével (a továbbiakban: B építmény), valamint

– irányonként egy-egy negyedik forgalmi sáv megépítése az A-6-os autópálya ingyenes szakaszának Madrid és Villalba közötti részén (a továbbiakban: C építmény).

28 Az A, B és C építmény megjelölése a továbbiakban együtt: kiegészítő építmények.

29 Az eddigiekből következik, hogy a C építmény szerepelt az első hirdetményben és az első ajánlati dokumentációban, nem szerepelt azonban a másodikban. Az A és B építményt sem az első, sem a második hirdetmény, illetve ajánlati dokumentáció nem említette. Ami a Guadarramát elkerülő útvonal megépítésére irányuló azon munkákat illeti, amelyek az első ajánlati dokumentációban szerepeltek, a másodikban viszont nem, azok nem képezték az Iberpistasnak odaítélt koncesszió tárgyát, és végül nem végezték el azokat.

30 Az ügyiratból kiderül, hogy az A-6-os autópálya díjköteles szakasza és Segovia közötti összeköttetést 2003-ban helyezték üzembe, valamint, hogy az A-6-os autópálya ingyenes szakaszán a negyedik forgalmi sávot (C építmény) 2006. január 1-jén nyitották meg a forgalom előtt. Az ügyiratból az is kiderül, hogy a többi építményt időközben megépítették.

31 A spanyol hatóságok 2001. november 28-i leveléből az is kiderül, hogy a második hirdetményben és a második ajánlati dokumentációban kifejezetten említett munkák, vagyis az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Segoviával és Ávilával összekötő útvonalak költsége 151,76 millió euró volt. E költségek nem tartalmazzák az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának karbantartására és üzemeltetésére irányuló azon munkák költségeit, amelyeket koncesszió keretében 2018. január 30-ától kezdődően ítéltek oda. A három kiegészítő építmény költsége 132,03 millió euró volt.

A pert megelőző eljárás

32 Mivel a Bizottságnak kétségei merültek fel azzal kapcsolatban, hogy a kiegészítő építmények megépítésének odaítélésére irányuló eljárás a 93/37 irányelvben foglalt rendelkezésekre tekintettel szabályszerű volt, 2001. április 30-án felszólító levelet intézett a Spanyol Királysághoz, amelyre a Spanyol Királyság 2001. június 27-i levelében válaszolt. Mivel az e tagállam által időközben nyújtott magyarázatot a Bizottság nem találta kielégítőnek, 2002. július 18-án indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyre e tagállam a 2002. szeptember 20-i és 2003. március 13-i leveleiben válaszolt.

33 A Bizottság 2003. július 25-én kiegészítő felszólító levelet küldött a Spanyol Királyságnak az egyenlő bánásmód elve és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve megsértésével kapcsolatban, amelyre a Spanyol Királyság 2003. október 28-i levelében válaszolt. A Bizottság 2004. december 22-én kiegészítő indokolással ellátott véleményt bocsátott ki az említett elvek megsértésével kapcsolatban, amelyre e tagállam 2005. március 3-i levelében válaszolt. Mivel a Bizottság e választ nem találta kielégítőnek, benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

Az elfogadhatóságról

34 A Spanyol Királyság két elfogadhatatlansági kifogást emel. Először is azt állítja, hogy a keresetlevél nem felel meg a Bíróság eljárási szabályzatából eredő követelményeknek, mivel a Bizottság képviseletében eljáró ügyvéd esetében nem került sor a képviseleti

jog igazolására. Ezenkívül a Bizottság nem igazolta, hogy ez az ügyvéd milyen feladatokat lát el a jelen ügyben történő közreműködése során, merthogy nem a Bizottság meghatalmazottjának minőségében jár el.

35 A Spanyol Királyság a második elfogadhatatlansági kifogását arra alapítja, hogy a Bizottság keresetlevele nem világos, mivel különbségtétel nélkül hivatkozik a 93/37 irányelv 3. cikkének és 11. cikke (3), (6), (7), (11) és (12) bekezdésének megsértésére. Márpedig a 3. cikk egyetlen olyan rendelkezése, amely a jelen ügyben számításba jöhet, e cikk (1) bekezdésében található. Ezenkívül a koncesszióba adó hatóság jelen esetben teljes mértékben eleget tett az irányelv 11. cikkének (3), (7), (11) és (12) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek. Másfelől ugyanezen cikk (6) bekezdése az irányelv IV., V. és VI. mellékletére utal, miközben jelen esetben csak az V. melléklet alkalmazandó. Ezért a kereset tárgya a Spanyol Királyság szerint meghatározatlan.

36 Az első elfogadhatatlansági kifogást illetően meg kell állapítani, hogy a Bizottságot megfelelően képviselte három meghatalmazott, valamint hogy e meghatalmazottakat ügyvéd segítette. Másfelől a Bizottság mellékelte a keresetlevélhez annak az okiratnak a másolatát, amely bizonyítja, hogy a szóban forgó ügyvéd a Bíróság eljárási szabályzata 38. cikkének 3. §-a értelmében jogosult eljárni valamely tagállam bírósága, közelebbről a Spanyol Királyság bíróságai előtt.

37 Ugyanígy nem fogadható el a második elfogadhatatlansági kifogás sem. A Bírósághoz benyújtott okiratok összességéből ugyanis egyértelműen kiderül, hogy a Bizottság keresete és kifogásai az ellen irányulnak, hogy a szóban forgó építési beruházásra irányuló koncessziós szerződés odaítélése során nem tartották tiszteletben a közzététellel kapcsolatos azon kötelezettségeket, amelyek a 93/37 irányelv releváns rendelkezései alapján terhelik a koncesszióba adó hatóságot, mivel az e rendelkezésekben e célból előírt hirdetmény nem tartalmazott minden olyan munkát, amelyeket ténylegesen odaítéltek és elvégeztek.

38 Ezért a jelen ügyben nem merül fel a kereset tárgyának egyértelműségével kapcsolatos egyetlen olyan probléma sem, amely kétségbe vonhatná a kereset elfogadhatóságát.

39 Annak eshetősége, hogy a 93/37 irányelv azon rendelkezései közül, amelyeket a Bizottság a kifogásainak alátámasztása érdekében megjelölt, egyes rendelkezések jelen esetben nem bizonyulnak relevánsnak, nem teszi elfogadhatatlanná a keresetét.

Az ügy érdeméről

A felek érvei

40 A Bizottság lényegében azt állítja, hogy a koncesszió hirdetményben és ajánlati dokumentációban megjelölt tárgyának, valamint a ténylegesen odaítélt építési munkáknak egybe kell esniük. Márpedig a szóban forgó koncesszió tárgyát a második ajánlati dokumentáció 2. pontja pontosan megjelölte, és az meghatározott építési munkákra, vagyis az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Segoviával és Ávilával összekötő útvonalakra, valamint az említett szakasz 2018. január 30-tól kezdődő karbantartására és üzemeltetésére vonatkozott. Ezzel szemben a kiegészítő építményeket sem a második hirdetményben, sem pedig a második ajánlati dokumentációban nem említették.

41 A Spanyol Királysággal szemben kifogásolt mulasztás így a Bizottság szerint abban nyilvánul meg, hogy a spanyol hatóságok a koncesszió tárgyát utólag kiterjesztették azáltal, hogy olyan építési munkákat ítéltek oda az Iberpistasnak, amelyeket nem tettek közzé, és amelyeket a közzétett koncesszió tárgya által lefedett földrajzi övezeten

kívül kellett elvégezni. Mindez azoknak a kötelezettségeknek a megsértését képezi, amelyek a 93/37 irányelv 3. és 11. cikkének releváns rendelkezései értelmében terhelik a tagállamokat.

42 A Bizottság azt állítja, hogy a kellően tájékozott és gondosan eljáró ajánlattevő sem a koncesszió tárgyának a második hirdetményben és a második ajánlati dokumentációban történő módosítása, sem pedig a második ajánlati dokumentációban foglalt 5. pont (13) és (16) bekezdése, továbbá az ugyanezen ajánlati dokumentáció 29. pontja alapján nem érthette úgy, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok ténylegesen felhívták volna őt arra, hogy olyan ajánlatokat fogalmazzon meg, amelyek a kiegészítő építményekhez hasonló munkák elvégzéséhez vezethetnek. Ha ugyanis ez másként lenne, az annak elismeréséhez vezetne, hogy az ajánlattevők Madrid, Segovia és Ávila tartomány valamennyi útját érintő munkákra vonatkozóan ajánlatokat tehettek volna, hiszen ezen utak forgalmát érinthették a koncesszió tárgyát képező munkák.

43 A Bizottság álláspontja szerint az, hogy a kiegészítő építmények nem képezték a koncesszió tárgyát, valamint, hogy az átlagosan tájékozott ajánlattevő az ajánlati dokumentációban foglalt pontokból nem vezethette le, hogy ilyen nagyságrendű építmények megvalósítására irányuló ajánlatokat is benyújthatott volna, egyedül az Iberpistas számára biztosított előnyt, aki már az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának koncessziós jogosultja volt, és ismerte az ajánlatkérő hatóság tényleges szükségleteit. Ezzel szemben sem a többi jelentkező, sem pedig a potenciális ajánlattevők nem ismerhették meg mindazon körülményeket, amelyeket a koncesszió odaítélése során figyelembe kellett venni, ez pedig az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvének megsértését képezi.

44 A Spanyol Királyság először is azt állítja, hogy – mint az a második ajánlati dokumentációból kiderül – az ajánlati felhívás szabályait nem csupán e dokumentáció tartalmazta, hanem a közbeszerzési eljárásokra irányadó szabályozás egésze, vagyis az autópályákról szóló törvény, valamint az 1973. január 25-i 215. sz. rendelettel jóváhagyott általános ajánlati dokumentáció. Márpedig e szabályozás célja a Spanyol Királyság szerint az, hogy a korábban említett autópályaterv megvalósításával összhangban

nagymértékű szabadságot biztosítson a magánvállalkozások kezdeményezéseinek mind az ajánlataik benyújtásának időpontjában, mind pedig a szerződés odaítélését követő tevékenységeik gyakorlása során.

45 E megközelítést egyébként Spanyolországban egyéb autópályák megépítésére irányuló koncessziók odaítélése során is nehézség nélkül alkalmazták, ezenkívül pedig az autópályákról szóló törvény 8. cikke is megerősíti, amely lehetőséget biztosít az ajánlattevők számára, hogy akár az autópályák hatásövezetében, e fogalomnak a nemzeti jogszabályokban kialakított meghatározásával összhangban, akár pedig ezen övezeten kívül kiegészítő munkákra tegyenek ajánlatot.

46 Jelen esetben a második ajánlati dokumentáció bizonyos építmények megépítésére irányuló projekteket már nem említ kifejezetten. E módosításnak a Spanyol Királyság szerint az volt a célja, hogy a magánvállalkozások kezdeményezőkészségére és kreativitására bízza, hogy a koncesszióba adó hatóságnak olyan építmények megvalósítására tegyenek ajánlatot, amelyek megoldhatják az A-6-os autópályán felmerülő forgalmi problémákat, nevezetesen az autópályát Ávilával és Segoviával összekötő új útvonalak megépítése után. E két új autópálya megépítése ugyanis az érintett tengelyútvonalon még súlyosabbá tette volna a forgalmi helyzetet. Az e probléma megoldására irányuló javaslat előterjesztését az ajánlattevők kezdeményezőkészségére bízták, mint ez a második ajánlati dokumentáció 5. pontja (13) és (16) bekezdésének, valamint a 29. és 33. pontjának a megfogalmazásából is kiderül.

47 A Spanyol Királyság másodszor azt állítja, hogy mindazonáltal a jelen ügyben a kiegészítő építmények odaítélését illetően nem lehet szó a közzététellel kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének elmulasztásáról. Az Iberpistas ugyanis nem maga végezte el e kiegészítő munkákat, hanem közbeszerzést írt ki rájuk, valamint harmadik fél vállalkozásoknak ítélte oda azokat, a 93/37 irányelvben és a spanyol szabályozásban

előírt közzétételi követelményeknek és versenyszabályoknak megfelelően. E kiegészítő munkákat tehát az Iberpistastól mint koncessziós jogosulttól független, külső vállalkozások végezték el.

48 A Spanyol Királyság harmadszor előadja, hogy a Bizottsághoz nem a ki nem választott ajánlattevők, és nem is a vitatott koncesszió odaítélésében ténylegesen vagy potenciálisan érdekelt harmadik felek nyújtottak be panaszt, hanem olyan személyek és szervezetek, amelyek szakmailag sehogy sem kapcsolódnak e koncesszióhoz. E panaszosoknak nem a versenyszabályok helyes alkalmazásához fűződik bármilyen érdekük, hanem más motivációk irányítják őket. Az eljárásban részt venni szándékozó valamennyi jogalany ugyanazokkal az információkkal rendelkezett, az eljárás eredményét pedig egyetlen ajánlattevő, továbbá egyetlen tényleges vagy potenciális érdekelt sem vitatta panasz, kifogás vagy bírósági kereset útján. Ezért a Spanyol Királyság szerint az egyenlő bánásmód elvét tiszteletben tartották.

49 A Spanyol Királyság negyedszer azt állítja, hogy ugyanezek a panaszosok, mielőtt a Bizottsághoz fordultak volna, a vitatott eljárás vonatkozásában két keresetet indítottak a Tribunal Supremo, vagyis a legmagasabb szintű spanyol bíróság előtt, amely a legkedvezőbb helyzetben van a jelen ügyben felhozott és annak meghatározására irányuló ténybeli kérdés elbírálásához, hogy melyek voltak a közbeszerzési eljárást megindító második hirdetményben közzétett módosítások okai. Márpedig a Tribunal Supremo a 2003. február 11-én és október 4-én meghozott két ítéletével elutasította e kereseteket, amely ítéletekben a közösségi jogra tekintettel is megvizsgálta a vitatott koncesszió odaítélését, és megállapította, hogy az egyenlő bánásmód elvét, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét tiszteletben tartották.

A Bíróság álláspontja

50 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy jóllehet a Bizottság a 93/37 irányelv 3. cikkének, valamint 11. cikke (3), (6), (7), (11) és (12) bekezdésének megsértését kifogásolja a Spanyol Királysággal szemben, nem vitatja sem az ajánlati felhívásra irányuló hirdetmény közzétételének tényét, sem pedig a közzététel időpontját és módját, ahogyan

azt ezen irányelv 11. cikkének (7), (11) és (12) bekezdése előírja. Ezenkívül a keresetlevélből kiderül, hogy az ugyanezen irányelv 3. cikkét illetően a Bizottság keresete e cikknek csak az (1) bekezdésére vonatkozik.

51 E feltételek mellett a Bizottság keresetét csak a 93/37 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésére, valamint 11. cikkének (3) és (6) bekezdésére tekintettel kell megvizsgálni.

52 Ezzel kapcsolatban nem vitatott, hogy a jelen ügy tárgyát képező művelet a 93/37 irányelv 1. cikkének d) pontja értelmében vett „építési beruházásra irányuló koncessziót" képez. E rendelkezés szerint az „építési beruházásra irányuló koncesszió" olyan szerződés, amely az „építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződéssel" azonos jellemzőkkel rendelkezik, kivéve azon tényt, hogy az elvégzendő építési beruházásért járó ellenszolgáltatás vagy kizárólag az építmény hasznosítási joga, vagy ez a jog pénzbeli ellenszolgáltatással egészül ki.

53 A 93/37 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerint, amennyiben az ajánlatkérő hatóság építési beruházásra irányuló koncessziós szerződést köt, az ilyen szerződésre a többek között a 11. cikk (3) és (6) bekezdésében foglalt közzétételi szabályokat kell alkalmazni, ha a szerződés értéke legalább 5 000 000 ECU.

54 Ugyanezen irányelv 11. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az építési beruházásra irányuló koncessziót alkalmazni kívánó ajánlatkérőknek hirdetmény útján kell kinyilvánítaniuk e szándékukat. E hirdetményt, mint az kiderül e cikk (6) bekezdéséből,

az irányelv V. melléklete szerinti mintának megfelelően kell összeállítani, és annak tartalmaznia kell a fenti mellékletben megkövetelt felvilágosításokat.

55 Azon információk között, amelyeket az említett hirdetménynek tartalmaznia kell, az V. melléklet „A szerződés tárgya" című II. részének megfelelően szerepel a szerződés tárgyát képező fő- és mellékszolgáltatás, a koncesszióban említett munkák megjelölése és a munkavégzés helyszínének meghatározása, valamint a munkák mennyisége és teljes terjedelme.

56 A közzétételi kötelezettség a vele járó azon lehetőség révén, hogy összehasonlíthatókká válnak az ajánlatok, az Európai Unió jogalkotója által megfelelő szintűnek ítélt versenyt biztosít az építési beruházásra irányuló koncessziók területén.

57 Ugyanezen kötelezettség e területen az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elveit juttatja kifejezésre, amelyek minden körülmények között kötelezőek az ajánlatkérőkre.

58 A hirdetmény szövegének világos megfogalmazása révén valamennyi, átlagosan tájékozott és tapasztalt, továbbá kellő gondossággal eljáró potenciális ajánlattevőnek objektíven biztosítani kell a lehetőséget, hogy konkrét elképzelése alakuljon ki az elvégzendő munkákról és azok helyszínéről, és ennek megfelelően tegye meg az ajánlatát.

59 A hirdetménynek mind az építési beruházásra irányuló közbeszerzések, mind pedig az ilyen koncessziók vonatkozásában betöltött, a különböző tagállamok ajánlattevői részére az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartásával nyújtott tájékoztatás szempontjából fennálló rendkívüli jelentőségét hangsúlyozza a 93/37 irányelv

11. cikkének (11) bekezdése, amelynek értelmében a nemzeti szinten esetleg közzétett információk nem tartalmazhatnak olyan felvilágosítást, amely eltér az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzétett felvilágosítástól.

60 Mindazonáltal, mivel a 93/37 irányelv V. mellékletében szereplő koncessziós hirdetményminta korlátozott helyet biztosít, a koncesszióval kapcsolatos információkat az ajánlati dokumentációban lehet kifejteni, amelyet a koncesszióba adó hatóságnak kell összeállítania, és amely a hirdetmény szerves alkotóelemét képezi.

61 Jelen esetben meg kell állapítani, hogy a Bizottság kifogásaival érintett kiegészítő építményeket, amelyeknek értéke jelentősen meghaladja a 93/37 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében megállapított határértéket, nem jelölte meg a szóban forgó koncesszió tárgya úgy, ahogyan az a második hirdetményben és a második ajánlati dokumentációban szerepel.

62 Mindazonáltal a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a második ajánlati dokumentációt akként kellett volna érteni, hogy az a közbeszerzési eljárásokra általában irányadó alapvető szabályozásra, így többek között az autópályákról szóló törvényre utalt, és e szabályozásra tekintettel kellett volna értelmezni, melynek célja, hogy nagymértékű kezdeményezési szabadságot biztosítson az ajánlattevők részére. Ezért az ajánlattevőknek e törvény 8. cikkére tekintettel meg kellett volna érteniük, hogy a koncesszióba adó hatóság valójában az ő kezdeményezőkészségükre és az ő kreativitásukra hagyatkozott a felmerülő rendkívüli probléma megoldása, vagyis az A-6-os autópályán a forgalom erősségének kezelése érdekében. E probléma köztudomású volt, és egyértelműen kiderült a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok statisztikáiból. Így a józan ész alapján érthetővé kellett válnia, hogy a koncesszióba adó hatóság ilyen javaslatokat várt. A Spanyol Királyság szerint ezt az elvárást egyébként megerősíti,

hogy bizonyos építmények a második ajánlati dokumentációban már nem szerepeltek, mégpedig azért, hogy nagyobb teret lehessen biztosítani az ajánlattevők kezdeményezésének, továbbá megerősíti a második ajánlati dokumentáció 5. pontjának (13) és (16) bekezdése, valamint 29. pontja.

63 Ezt az érvelést el kell utasítani.

64 Meg kell állapítani ugyanis, hogy a koncesszió követelményeinek tisztázása érdekében esetenként elkerülhetetlen, hogy a hirdetmény vagy az ajánlati dokumentáció a biztonság, az egészség vagy a környezetvédelem tárgykörére, illetve egyéb természetű követelményekre vonatkozó műszaki jellemzőket illetően a nemzeti szabályozásra utaljanak. Az ilyen utalás lehetősége ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a koncesszióba adó hatóság mentesülhet a 93/37 irányelvben előírt közzétételi kötelezettségek alól, amelyek értelmében a szóban forgó koncesszió tárgyát a hirdetményben és az ajánlati dokumentációban kell meghatározni, amelyeknek tartalmazniuk kell a jelen ítélet 55. pontjában részletezett információkat. Nem fogadható el az sem, hogy a koncesszió tényleges tárgyának feltárása érdekében a hirdetmény vagy az ajánlati dokumentáció e szabályozásra tekintettel történő értelmezése legyen szükséges.

65 E követelményt megszorítóan kell értelmezni. Így a Bíróság az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések kapcsán jogszerűtlennek ítélte, ha az ajánlati dokumentáció a nemzeti szabályozásra utalt az ajánlattevők azon lehetősége kapcsán, hogy ajánlataikat a 93/37 irányelv 19. cikke első és második bekezdésének megfelelően több változatban nyújtsák be, mivel az ajánlati dokumentáció nem pontosan jelölte meg azokat a minimális feltételeket, amelyeket e változatoknak tiszteletben kellett tartaniuk (lásd a C-421/01. sz. Traunfellner-ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-11941. o.] 27–29. pontját). Az átláthatósággal kapcsolatos, az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód tiszteletben tartásának biztosítására irányuló azon kötelezettséget illetően, amelynek a 93/37 irányelvben szabályozott valamennyi

közbeszerzési eljárásnak meg kell felelnie, a Bíróság e következtetése az építési koncesszió tárgyában is irányadó.

66 Hozzá kell tenni azt is, hogy a koncesszióba adó hatóság a koncesszió tárgyát képező építési munkák esetleges sajátosságaira tekintettel megteheti, hogy az ajánlattevőknek bizonyos kezdeményezési mozgásteret enged az ajánlataik megfogalmazása során.

67 Az első ajánlati dokumentáció helyébe lépő második ajánlati dokumentáció 5. pontjának (13) és (16) bekezdését, valamint 29. pontját ugyanakkor nem lehet úgy tekinteni, hogy azok az ajánlattevők kezdeményezésére hagyatkoztak volna a tekintetben, hogy a második hirdetményben világosan megjelölt építési munkákhoz képest további munkák elvégzésére vonatkozóan alternatív javaslatokat terjesszenek elő. Az 5. pont (13) bekezdése ugyanis nem jelöli meg közelebbről azoknak az intézkedéseknek a helyszínét, amelyeket a forgalomnak a második hirdetmény szerinti építési munkák elvégzése folytán bekövetkező esetleges erősödésének csökkentése érdekében kell tenni. Ezenkívül az említett 5. pont (16) bekezdése arra szorítkozott, hogy ajánlattevőket olyan intézkedésekre vonatkozó javaslatok előterjesztésére hívja fel, amelyeket a „koncesszió tárgyát képező szakaszok megépítésével érintett övezetben" a helyközi forgalom megfelelő „kezelése" érdekében szándékoznak tenni, az említett övezetet pedig szintén nem jelölte meg pontosan. Ráadásul a 29. pont – nem kellő pontossággal – azokra az intézkedésekre utal, amelyeket az A-6-os autópálya díjköteles szakaszát Ávilával és Segoviával összekötő útvonalak vonatkozásában kell tenni.

68 Az ajánlattevők kezdeményezőkészségét és alternatív ajánlatait illetően – amelyekre a spanyol kormány állítólag azon ténynél fogva számított, hogy a második ajánlati dokumentáció „műszaki okokból" és „az ajánlati felhívás tárgyának újbóli meghatározása érdekében" váltotta fel az első ajánlati dokumentációt – meg kell állapítani, hogy azon kívül, hogy az átlagosan tájékozott és gondos ajánlattevő nem értelmezheti azokat a Spanyol Királyság által állított értelemben, nem a vitatott koncesszió tárgyához kapcsolódnak, hanem sokkal inkább az érintett tagállam általános közlekedéspolitikai törekvésének felelnek meg. Így az ilyen elgondolás alapján – mint azt a Bizottság

helyesen megjegyzi – az ajánlattevők Madrid autonóm közösség, valamint Ávila és Segovia tartomány teljes területén korlátozás nélkül, szabadon javasolhatták volna építmények megépítését.

69 Hasonlóképp, egy országos szinten fennálló probléma esetlegesen köztudomású jellegét – amelyről nem feltételezhető, hogy a más tagállamokban letelepedett potenciális ajánlattevők is szükségképpen köztudomásúnak tekintik – az ajánlattevők nem vehetik figyelembe a koncesszió tárgyának velejáró meghatározási szempontjaként, és így az nem befolyásolhatja az uniós szabályozás által a hirdetménynek és az ajánlati dokumentációnak tulajdonított jelentőséget.

70 Mindazonáltal, még ha feltételezzük is, hogy valamennyi ajánlattevő gyakorolja a kezdeményezés szabadságát, nem felelne meg a 93/37 irányelvnek, ha átláthatóságtól mentesen történne az építési beruházásra irányuló azon koncessziós szerződés odaítélése, amely olyan, úgymond „kiegészítő" építési munkákat tartalmaz, amelyek önmagukban is az ezen irányelv értelmében vett „építési beruházásra irányuló közbeszerzésnek" minősülnek, és amelyek értéke meghaladja az irányelvben előírt határértéket.

71 A fentiekkel ellenkező álláspont azt jelentené, hogy ezek az úgymond „kiegészítő" építési munkák megkerülnék a közzétételi kötelezettséget, következésképpen pedig a versenyeztetés bármilyen formáját. Mivel az ajánlattevők a kezdeményezési lehetőségükkel élve teljesen szabadon tehetnének olyan javaslatokat, amelyekben mindentől függetlenül és előre meghatározott tárgy figyelembevételének szükségessége nélkül maguk határozhatnák meg a tervezett munkák természetét, terjedelmét és elvégzésük földrajzi helyszínét, az ajánlataik összehasonlítása egyáltalán nem lenne lehetséges.

72 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság nem hivatkozhat eredményesen a 2004/18 irányelv 61. cikkére. Eltekintve ugyanis attól a megfontolástól, hogy ennek az irányelvnek az időbeli hatálya nem terjed ki a jelen ügyre, meg kell állapítani,

hogy a vitatott kiegészítő építmények nem minősülnek a fent hivatkozott rendelkezés értelmében vett, „a legelőször elbírált koncessziós projektben nem szereplő", de előre nem látható körülmények miatt a szerződésben szereplő építmény kivitelezéséhez szükségessé vált „kiegészítő munkáknak".

73 A Spanyol Királyság által a jelen ügyben követett eljárást nem igazolhatja a koncessziók közösségi jogi megítéléséről szóló, fent hivatkozott bizottsági értelmező közlemény 3.1.1. pontja sem. E szöveg ugyanis kizárólag arra az esetre vonatkozik, ha a koncesszióba adó hatóság, mivel műszakilag nem tudja kellően pontosan meghatározni a szükségleteit, olyan alternatív ajánlatokat szándékozik kérni, amelyek megoldhatják az általános kifejezésekkel körülírt problémát, jelenleg pedig nem ez a helyzet.

74 Ezért meg kell állapítani, hogy a kiegészítő építményekre irányuló munkákat annak ellenére ítélték oda az Iberpistasnak, hogy azok nem képezték a szóban forgó koncessziónak a második hirdetményben és a második ajánlati dokumentációban meghatározott tárgyát, ez pedig a 93/37 irányelvnek az V. mellékletével együtt értelmezett 3. cikke (1) bekezdése és 11. cikke (3) és (6) bekezdése megsértésének minősül.

75 Mint az a jelen ítélet 57. pontjából kiderül, a 93/37 irányelv megfelelő közzétételt előíró rendelkezései az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elveit juttatják kifejezésre. Következésképpen az ezen elvek esetleges megsértésével kapcsolatos kérdést nem kell külön megvizsgálni.

76 A jelen ítélet 74. pontjában megfogalmazott következtetést nem vonja kétségbe a Spanyol Királyság által arra alapított érv, hogy az Iberpistas nem maga végezte el a kiegészítő munkákat, hanem a 93/37 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt

közzétételi követelményeknek megfelelően külső vállalkozásoknak ítélte oda azokat. Mint azt ugyanis a Bizottság helyesen megjegyzi, ezen irányelv 3. cikke mind a koncessziót adó hatósággal, mind pedig a koncessziós jogosulttal szemben egyértelműen együttes, nem pedig vagylagos közzétételi kötelezettségeket ír elő, amelyeket mindkettőjüknek az eljárás valamennyi szakaszában tiszteletben kell tartaniuk annak érdekében, hogy biztosított legyen e rendelkezés hatékony érvényesülése.

77 Ugyanígy hatástalan a Spanyol Királyság arra alapított érve, hogy a Bizottság olyan személyek panaszai alapján döntött a jelen kötelezettségszegési eljárás megindítása mellett, akik nem álltak kapcsolatban a vitatott eljárással, nem pedig olyan egyéb ajánlattevők panaszai alapján, akik ténylegesen vagy potenciálisan érdekeltek lennének a szóban forgó koncesszió odaítélésében.

78 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik ugyanis, hogy a Bizottság feladata a tagállammal szembeni keresetindítás célszerűségének mérlegelése, a tagállam által szerinte megszegett rendelkezések meghatározása és a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás tagállammal szembeni megindítása időpontjának megválasztása, az e döntéseket meghatározó megfontolások pedig a kereset elfogadhatóságára nem lehetnek hatással. Ezzel összefüggésben, amíg a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset benyújtásának és fenntartásának célszerűségét egyedül a Bizottság mérlegeli, a Bíróság azt köteles megvizsgálni, hogy fennáll-e az alperes terhére rótt kötelezettségszegés, vagy sem, anélkül hogy határoznia kellene a Bizottság e mérlegelési jogkörének gyakorlásáról (lásd ebben az értelemben a C-33/04. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2005. december 8-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-10629. o.] 65–67. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Másfelől az a körülmény, hogy az egyéb versenytárs ajánlattevők nem kifogásolták a vitatott koncesszió odaítélése iránti eljárást, nincs hatással ezen eljárás jogszerűségének és a jelen kereset megalapozottságának mérlegelésére.

79 Meg kell állapítani azt is, hogy a jelen ügy elbírálása szempontjából nem releváns az azon körülményre alapított érv sem, hogy a koncesszióba adó hatóság határozata ellen benyújtott kereset tárgyában eljáró Tribunal Supremo két ítéletben azt állapította

meg, hogy sem a 93/37 irányelv rendelkezései, sem az egyenlő bánásmód elve nem sérültek, ennek kapcsán pedig a második ajánlati dokumentációban foglalt pontokra vonatkozó körülményeket mérlegelte, ami a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik.

80 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a nemzeti bíróság előtt a kötelezettségszegés megállapítása iránti keresettel érintett tagállami hatóság határozata ellen benyújtott kereset, valamint e nemzeti bíróság határozata nem lehet hatással a Bizottság által indított, kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset elfogadhatóságára vagy érdemére. A nemzeti bíróságok előtti jogorvoslati lehetőségek fennállása ugyanis nem érintheti hátrányosan az EK 226. cikk alapján indított eljárást, mivel a két eljárásnak eltérő céljai és hatásai vannak (lásd ebben az értelemben a 31/69. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1970. február 17-én hozott ítélet [EBHT 1970., 25. o.] 9. pontját; a 85/85. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1986. március 18-án hozott ítélet [EBHT 1986., 1149. o.] 24. pontját; a C-87/02 . sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2004. június 10-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5975. o.] 39. pontját, valamint a C-508/03. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3969. o.] 71. pontját).

81 Az eddigi megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság azáltal, hogy 1999. november 5-én anélkül ítélte oda az Iberpistas részére

– irányonként egy-egy harmadik forgalmi sáv megépítését az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának Villalba város és a Valle de los Caídos csomópont közötti részén,

– harmadik, változtatható irányú forgalmi sáv megépítését az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának a Valle de los Caídos csomópont és San Rafael város közötti részén, új alagút megépítésével, valamint

– irányonként egy-egy negyedik forgalmi sáv megépítését az A-6-os autópálya ingyenes szakaszának Madrid és Villalba városok közötti részén,

hogy ezeket az építményeket az építési beruházásra irányuló koncessziós szerződésnek az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzétett hirdetményben és az ajánlati dokumentációban megjelölt tárgya említette volna, nem teljesítette a 93/37 irányelvnek az V. mellékletével együtt értelmezett 3. cikkének (1) bekezdése és 11. cikkének (3) és (6) bekezdése alapján fennálló kötelezettségeit.

82 A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

A költségekről

83 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Spanyol Királyságot, mivel az általa felhozott jogalapok többsége tekintetében pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Spanyol Királyság, azáltal, hogy 1999. november 5-én anélkül ítélte oda az Ibérica de Autopistas SA részére

– **irányonként egy-egy harmadik forgalmi sáv megépítését az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának Villalba város és a Valle de los Caídos csomópont közötti részén,**

– **harmadik, változtatható irányú forgalmi sáv megépítését az A-6-os autópálya díjköteles szakaszának a Valle de los Caídos csomópont és San Rafael város közötti részén, új alagút megépítésével, valamint**

– **irányonként egy-egy negyedik forgalmi sáv megépítését az A-6-os autópálya ingyenes szakaszának Madrid és Villalba városok közötti részén,**

hogy ezeket az építményeket az építési beruházásra irányuló koncessziós szerződésnek az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzétett hirdetményben és az ajánlati dokumentációban megjelölt tárgya említette volna, nem teljesítette az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/37/EGK tanácsi irányelvnek az V. mellékletével együtt értelmezett 3. cikkének (1) bekezdése és 11. cikkének (3) és (6) bekezdése alapján fennálló kötelezettségeit.

2) A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

3) A Bíróság a Spanyol Királyságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások